РАЗДЕЛ 5.
СЪДЪРЖАНИЕ

СПИСЪК НА ПРИЛОЖЕНИЯТА.....2

РАЗДЕЛ 5. СПИСЪК НА ЦЕЛИТЕ ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА 7

5.1.1. Определяне на целите за опазване на околната среда на повърхностните водни тела. 10

5.1.2. Изключение от постигане на целите за опазване на околната среда на повърхностни водни тела 11

5.1.3. Съгласуване на целите за повърхностни води с целите за управление на риска от наводнения 12

5.2. АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ЦЕЛИТЕ ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ПОДЗЕМНИ ВОДНИ ТЕЛА 13

5.2.2. Изключения от постигане на целите за опазване на околната среда на подземните водни тела 15

5.3. АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ЦЕЛИТЕ ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ЗОНИТЕ ЗА ЗАЩИТА.....17

СПИСЪК НА ПРИЛОЖЕНИЯТА

1. Приложение 5.1 – Цели за опазване на околната среда за повърхностни водни тела на Черноморски район на басейнов управление на водите;
2. Приложение 5.1.1 – Обосновка на планираните изключения от постигането на екологичните цели за повърхностните водни тела;
3. Приложение 5.1.2 – Потенциални изменения на физичните характеристики от изпълнението на програмата от мерки в ПУРН;
4. Приложение 5.2 – Цели за опазване на околната среда за подземни водни тела на Черноморски район на басейнов управление на водите;
5. Приложение 5.3 – Цели за опазване на зони за защита на водите, свързани с водозависими видове и местообитания;

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ

БАН	Българска академия на науките
БВП	Брутен вътрешен продукт
БД	Басейнова дирекция
БДС	Брутна добавена стойност
БДЧР	Басейнова дирекция „Черноморски район“
БЕК	Биологичен елемент за качество
БИ	Биотичен Индекс
БИМФ	Биотичен индекс за макрофитите
$БПК_5$	Биологична потребност от кислород за 5 денонощия
БС	Басейнов съвет
ВЕЦ	Водна електрическа централа
ВиК	Водоснабдяване и канализация
ВСБ	Водно стопански баланс
ВТ	Водно тяло
ВХ	Водоносен хоризонт
ГИС	Географска информационна система

ГК	Градска канализация
ГПСОВ	Градска пречиствателна станция
ДКЕВР	Държавна комисия за енергийно и водно регулиране
ДЕП	Добър екологичен потенциал
Е.Ж.	Еквивалент жител
ЕИО	Европейска икономическа общност
ЕК	Европейска комисия
ЕП	Екологичен потенциал
ЕПМ	Експериментален пречиствателен модул
ЕС	Европейски съюз
ЗБР	Закон за биологичното разнообразие
ЗВ	Закон за водите
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗРА	Закон за рибарството и аквакултурите
ЗС	Заинтересовани страни
ЗЗТ	Закон за защитените територии
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
ИВП	Институт по водни проблеми
ИВТ	Изкуствен воден обект
КПКЗ	Комплексно предотвратяване и контрол на замърсяванията
МЗХ	Министерство на земеделието и храните
МЗБ	Макрозообентос
МЕП	Максимален екологичен потенциал
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МП	Мониторингов пункт

МПС	Моторно превозно средство
МТ	Министерство на транспорта
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройство
МФ	Макрофити
НИМХ - БАН	Национален институт по метеорология и хидрология към Българска академия на науките
НСИ	Национален статистически институт
НСМВ	Национална система за мониторинг на водите
НСМОС	Национална система за мониторинг на околната среда
ОВ	Отпадъчни води
ОП	Обществена поръчка
ОПОС	Оперативна програма „Околна среда”
ОПР	Отчети за приходи и разходи
ОПРСР	Оперативна програма „Развитие на селските райони”
ПАВ	Полициклични ароматни въглеводороди
ПДК	Пределно допустими концентрации
ПИК	Процес на интеркалибрация
ПоМ	Програма от мерки
ПРЗ	Препарати за растителна защита
ПС	Прагови стойности
ПСПВ	Пречиствателна станция за питейни води
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадъчни води
ПВТ	Подземно водно тяло
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
ПУРБ	План за управление на речния басейн

РБ	Речен басейн
РБУ	Район за басейново управление
РГ	Работна група
РДВ	Рамкова директива за водите
РИ	Референтен индекс (по макрофити)
РИОКОЗ	Регионална инспекция за опазване и контрол на общественото здраве
РИОСВ	Регионална инспекция по околна среда и водите
РР	Разрешителни и регистри
РС	Релевантни стойности
РФ	Рибна фауна
СКОС	Стандарти за качество на околната среда
СМВТ	Силно модифицирано водно тяло
СОЗ	Санитарно – охранителна зона
СПСОВ	Селищна пречиствателна станция за отпадъчни води
ТИ	Трофичен индекс (по макробезгръбначна фауна)
ФБ	Фитобентос
ФП	Фитопланктон
ФХ	Физико-химичен
ХМЕК	Хидроморфологични елементи за качество
ХМС	Хидроморфологично състояние
ХПК	Химическа потребност от кислород
ЧР	Черноморски район
ЧРБУ	Черноморски район за басейново управление
ШО	Широка общественост
AQEM	The development and testing of an Integrated Assessment System for

	Ecdogica/Quality of Streams and River throughout Europe using Bentic Macroinvertebrates
CPOM	Coarse Particular Organic Matter
EFI	European Fish Index
EMPE	The European Monitoring and Evaluation Programme
EQR	(Ecological quality ratios)
FAME	Development, valuation and Implementation of standardised fish – based Assesment Method for Ecological stasus of europian rivers
FPOM	Fine Particular Organic Matter
FIDESS	Fish-based Decision Support System
ICPDR	International Commision for Protection of Danube River
IPS	Index of polluosensitinty / Биотичен диатомен индекс
IPPC	Интегрирана превенция и контрол на замърсяването, съгласно Директива 96/61/EC
ISO	International Organization for Standardization
JICA	Japaneese International Cooperation Agency
JDS	Joint Danube River Survey
M-AMBI	Modified - Azit Marine Biotic Index
SWIFT	Screening methods for Water data InFormaTion
TRIX	Trophical Index of dearine system / Трофичен индекс (по фитопланктон)
WISE	Water Information System for Europe (Информационна система за води на Европа)

РАЗДЕЛ 5.
СПИСЪК НА ЦЕЛИТЕ ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Екологичните цели за водните тела са определени в член 4 от Рамковата директива за водите(РДВ), транспонирани в Глава X, Радел III, чл.156а до 156ж от Закона за водите.

Основната цел е дългосрочно устойчиво управление на водите, основано на висока степен на защита на водната среда.

Определената обща цел, която следва да бъде постигната за всички водни тела е постигане на добро състояние/ потенциал до 2015г., като се въвежда принципът за предотвратяване на допълнително влошаване на състоянието.

Основните екологични цели в РДВ са разнообразни и включват следните елементи, съгласно чл.4(1) от същата:

- Недопускане на влошаване на състоянието на повърхностните и подземни води и защита, подобряване и възстановяване на всички водни тела.
- Постигане на добро състояние до 2015 г., т.е. добро екологично състояние/потенциал, както и добро химическо състояние на повърхностните води и добро химическо и количествено състояние на подземните води.
- Постепенно намаляване на замърсяването от определени вещества и поетапно спиране на изпускането на приоритетни опасни вещества в повърхностните води, както и превенция и ограничаване на въвеждането на замърсители в подземните води.
- Преустановяване на всякакви значителни възходящи тенденции в замърсяването на подземните води.
- Постигане на стандартите и целите за защитените територии, определени в европейското законодателството.

Съгласно чл.4 от РДВ, срокът за постигане на целите за опазване на околната среда е 2015г.

Допуска се прилагане на изключения от целите за постигане на добро състояние на водите в следните случаи:

- В чл. 156в - 156е от Закона за водите са регламентирани случаите, в които се допускат изключения от така определените цели и от сроковете за тяхното постигане. Тези изключения включват:

- удължаване на сроковете за етапно постигане на целите за опазване на околната среда;
- определяне на по-малко строги цели за опазване на околната среда;
- временно влошаване на състоянието на водните тела, в резултат от естествени или непреодолими причини/обстоятелства, които не са могли да бъдат предвидени;
- непостигане на добро състояние поради ново изменение на физичните характеристики на повърхностното водно тяло в резултат на нови дейности за устойчиво човешко развитие със социално-икономически ефект или непостигане на добро състояние на подземните води поради изменение на нивото им.

- Съгласно чл.156б от Закона за водите повърхностно водно тяло може да бъде определено като изкуствено (ИВТ) или силно модифицирано (СМВТ). За тези конкретни водни тела се определят „специфични цели“.

Изключенията по чл.156б-чл.156е от Закона за водите не се считат за нарушение на законодателството, когато са изпълнени всички изисквания и са представени доказателствата, изисквани съгласно българското и европейско законодателство.

В изпълнение на чл.156е, ал.9 от Закона за водите с Наредба №1 от 01.07.2016г. е одобрената, от Министъра на ОСВ, национална Методика за прилагане на изключенията по чл.156б-156е от ЗВ.

5.1. АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ЦЕЛИТЕ ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНА СРЕДА НА ПОВЪРХНОСТНИ ВОДНИ ТЕЛА.

Определянето на целите за опазване на околната среда е описано в Глава X, Радел III от Закона за водите.

Съгласно чл. 156а, ал. 1, т. 1 от ЗВ целите за опазване на околната среда при повърхностните води се определят за:

- предотвратяване влошаването на състоянието на всички повърхностни водни тела;
- опазване, подобряване и възстановяване на всички повърхностни водни тела за постигане добро състояние на водите;
- опазване и подобряване качеството на водите във всички изкуствени и силно модифицирани водни тела и постигане на добър екологичен потенциал и добро химическо състояние/статус;
- предотвратяване, прогресивно намаляване и прекратяване наведнъж или на етапи на замърсяването от емисии, зауствания и изпускания на приоритетни и приоритетно опасни вещества;

Постигането на целта **„добро екологично състояние”** е свързано с:

- намаляване на натоварване с биогенни вещества, главно от отпадъчни води от населени места;
- подобряване на общото физико-химично състояние от дифузно замърсяване;
- намаляване замърсяване със специфични вещества;
- подобряване на хидроморфоложките условия.

Целите, които са свързани с подобряване на екологичното и химично състояние на водните тела са заложени като „постигане на добро състоянието по биологични и физикохимични елементи”, за които не е постигнато добро състояние съгласно Наредба Н-4 от 2012 г. за характеризиране на повърхностните води и Наредба от 2010 г. за стандарти за качество на околната среда за приоритетни вещества и някои други замърсители.

За всички 205 повърхностни водни тела в териториалният обхват на Черноморски район за басейново управление на водите са определени цели в зависимост от общото екологично и химично състояние на ВТ.

Виж ***Приложение № 5.1 „Цели за опазване на околната среда за повърхностни водни тела на Черноморски район на басейнов управление на водите“***

Актуализацията на целите за опазване на околната среда на повърхностните водни тела се извършва съгласно чл. 156а, ал. 1, т.1 и ал. 3 и чл. 156б - чл. 156г от Закона за водите и одобрена Методика от Министърана ОСВ .

5.1.1. Определяне на целите за опазване на околната среда на повърхностните водни тела.

Актуализацията на целите за опазване на околната среда на повърхностните води е извършена на база:

1. оценки на екологично и химично състояние на актуализираните водните тела, вкл. определяне на показатели с отклонения от СКОС
2. отчитане изпълнението на планираните в първия ПУРБ цели и изключения от постигането им;
3. отчитане на извършените промени при актуализация на граници на повърхностните водни тела.

За повърхностните водни тела в добро екологично състояние/добър екологичен потенциал и добро химично състояние са планирани следните цели за опазване на околната среда:

- към 2015г.: „Поддържане и запазване на добро екологично състояние/добър екологичен потенциал“ и „Поддържане и запазване на добро химично състояние“;
- към 2021г. и 2027г.: „Запазване на добро екологично състояние/добър екологичен потенциал“, „Запазване на добро химично състояние“

За повърхностните водни тела в по-ниско от добро екологично състояние/по-нисък от добър екологичен потенциал са планирани следните цели за опазване на околната среда, в зависимост от обосноваване на изключение:

- към 2015г.: „Предотвратяване влошаването на екологичното състояние/потенциал“, „Опазване, подобряване и възстановяване на водното тяло“.
- към 2021г. и към 2027г. - „Предотвратяване влошаването на екологичното състояние/потенциал“, „Опазване, подобряване и възстановяване на водното тяло за постигане на умерено/добро екологично състояние“, „Постигане на умерено/добро състояние по биологични елементи“, „Постигане на умерено/добро състояние по физикохимични елементи“, „Запазване на добро екологично състояние/потенциал“

За повърхностните водни тела в по-ниско от добро химично състояние са планирани следните цели, в зависимост от обосноваване на изключение:

- към 2015г.: „Постигане на добро химично състояние“; „Предотвратяване, прогресивно намаляване и прекратяване наведнъж или на етапи на замърсяването от емисии, зауствания и изпускания на приоритетни и приоритетно опасни вещества“.
- към 2021г и към 2027г. „Постигане на добро химично състояние“, „Запазване на добро химично състояние“; „Предотвратяване, прогресивно намаляване и прекратяване наведнъж или на етапи на замърсяването от емисии, зауствания и изпускания на приоритетни и приоритетно опасни вещества“;

5.1.2. Изключение от постигане на целите за опазване на околната среда на повърхностни водни тела

Определянето и обосновката на изключенията е извършено съгласно одобрена с Наредба №1/01.07.2016г. „Методика за прилагане на изключенията по чл.156б – 156е от Закона за водите“. Подробна информация за основанията и обосновка на причините за прилагане на изключения от постигането на добро състояние за определени водни тела е представена в **Приложение 5.1.1.**

В първия ПУРБ от 153 повърхностни ВТ, за 28 от тях бяха планирани изключения от постигане на целите за опазване на околната среда, както следва:

- водни тела, за които постигането на целите ще стане поетапно след 2015 г. по технически причини – за 7 бр. повърхностни водни тела
- постигането на доброто състояние в рамките на времевия график е прекомерно скъпо – 2 бр. повърхностни водни тела
- естествените условия не позволяват достигане на доброто състояние до 2015 г. – за 19 бр. повърхностни водни тела

При актуализацията на ПУРБ, в резултат от преразгледаните анализи и обосновки от всички 205 броя повърхностни водни тела попадащи в териториалния обхват на ЧРБУ изключения са планирани за 54 броя ВТ, като са отчетени:

- оценката на състоянието на водните тела;
- ефекта от изпълнението на програмата от мерки в първия ПУРБ и
- наличието на необходимите условия за прилагане на изключения, съгласно Закона за водите и одебрената от Министъра на ОСВ методика, съгласно Наредба №1 от 01.07.2016г.

Анализът е извършен за всяко водно тяло, оценено в състояние по-ниско от добро.

В резултат на извършеният анализ е **потвърдена необходимостта от прилагане на изключения за определените в първият ПУРБ водни тела,** като броят им е увеличен поради извършената промяна в границите на ВТ (т.е. някои от „старите ВТ“ са разделени на две или три нови ВТ) и са **планирани нови изключения** от постигане на целите за опазване на околната среда за актуализирани повърхностни водни тела. За 2 бр. ВТ е променен вида на приложеното изключение (неправилно определени в първия ПУРБ).

В актуализирания ПУРБ са приложени следните изключения:

1. Водни тела, за които постигането на целите ще стане поетапно след 2015 г. по технически причини (чл. 156в, т.1 „а“ от Закона за водите и 4.4.i от РДВ) - 2 бр. ВТ

Мотиви: Този тип изключение е приложено за водни тела в които е стартирало изпълнението на основни мерки, но не е приключило в срок по причини от технически характер. В резултат на което ефекта от прилагането им ще се отрази върху екологичното състояние едва след тяхното завършване (след 2015г.).

2. Естествените условия не позволяват достигане на доброто състояние до 2015 г. (чл. 156в, т.1 „в“ от Закона за водите и 4.4.iii от РДВ) - 47 бр. ВТ

Мотиви: Удължаването на срока за постигане на екологичните цели за някои водни тела се дължи на това, че ефекта от изпълнението на мерките ще може да бъде отчетен след 2015г. Т.е., изпълняват се необходимите мерки, но е необходимо по-дълго време за получаване на ефекта от тях върху водното тяло и постигане на добро състояние (напр. завършило е изпълнението и е в процес прилагането на основни мерки, но ефекта върху екологичното състояние ще се отрази след 2015г.)

Друга причина за прилагане на този тип изключение е, че за някои водни тела не е установен източника на натиск/причината за непостигане на добро състояние и съответно не може да бъде определено подходящо приложимо решение/мярка.

3. По – малко строги цели (чл. 156г, т.1 от Закона за водите и чл.4.5 от РДВ) - 5 бр. ВТ

Мотиви: Природните условия не позволяват подобряване на състоянието в периода на Плана. Поради натрупването на големи количества биогени и специфични химични елементи в седиментите и тяхната динамика, масовото им освобождаване предизвиква еутрофикация и влияе директно на дънните организми. Дори и замърсяването да бъде сведено до нива много под минималните за поставения в Плана период, при настоящата урбанизация мерките може и да не дадат необходимия ефект, като експертната оценка не може да предвиди периода, след който ще бъде постигнат баланс между водната фаза и седимента (Варненско и Белославско езера, трите канала и Варненски и Бургаски заливи).

5.1.3. Съгласуване на целите за повърхностни води с целите за управление на риска от наводнения

Съгласно чл.4 на РДВ, екологичните цели са обвързани с оценката на състоянието на водните тела по следния начин:

Водни тела	Екологична цел, съгласно чл. 4 на РДВ
Повърхностни водни тела	Добро екологично и добро химично състояние
Силно модифицирани повърхностни водни тела	Добър екологичен потенциал и добро химично състояние

Целта на Директивата за наводненията, формулирана в чл. 1 е да определи рамка за оценка и управление на риска от наводнения, като се стреми да намали неблагоприятните последици за човешкото здраве, околната среда, културното наследство и стопанската дейност. Основният инструмент за постигане на тези цели е Планът за управление на риска от наводнения (ПУРН). ПУРН се разработва на основание чл.146к от Закона за водите. Постигането на целите на ПУРН свързани с намаляване на неблагоприятните последици върху околната среда в резултат от наводненията, допринася за постигането на целите на ПУРБ.

Очевидно е, че на най-високо целево равнище, постановките на двете директиви не пораждат конфликти и противоречия, защото опазването на водните ресурси, човешкото здраве, околната среда, културното наследство и стопанската дейност са тясно свързани и приплетини помежду си.

Постигането на набелязаните цели е възможно след изпълнение на комбинация от различни мерки.

Координацията с Директивата за наводненията (Директива 2007/60/ЕО) е отчетена още на ниво разработване на Национален каталог от мерки за управление на риска от наводнения и разработване на Национален каталог от мерки за управление на речните басейни. И в двата калога е отчетено наличието на синергия на типовете мерки допринасящи за постигане на целите едновременно и на двете директиви.

Съгласуването на целите за опазване на околната среда, съгласно ПУРБ с целите при управление на риска от наводнения, съгласно ПУРН е извършено в следните направления:

- При планирането и избора на мерки в ПУРН е следван подход при който предимство се дава на мерки, които минимизират конфликтите и добавят синергия при преследване на поставените цели (напр. неструктурните мерки, които са щадящи спрямо околната среда и водят до синергични ефекти).

- Съобразяване на целите на ПУРБ с планираните мерки за постигане целите на ПУРН – Постигането на целите на ПУРН не е възможно само чрез изпълнение на неструктурни мерки. Прилагането обаче на структурни мерки в повечето случаи води до модификации на водните обекти, което води до влошаване на състоянието на водните тела и е в противоречие с целите за опазване на околната среда, съгласно ПУРБ. Тъй като намаляването на риска от наводнения е от изключителен обществен интерес, то Рамкова директива води дава възможност за тези водни тела да се планират изключения от постигане на целите за постигане на добро състояние на водите при условията на чл.146е от Закона за водите.

В тази връзка за всички повърхностни водни тела в които са планирани структурни мерки, свързани с нови изменения на физичните характеристики на ВТ, за постигане целите на ПУРН е направена оценка относно необходимостта от планиране на изключения.

Определянето и обосновката на изключенията е извършено съгласно одобрена Методика.[1], при извършване на дейността е събирана наличната в басейновата дирекция информация за водното тяло, в което се предвижда да се осъществи мярката, разгледани са мерки заложени в ПоМ към ПУРН, като същите са отнесени към водното тяло предмет на мярката и за финал е извършена проверка за наличието на предпоставки за прилагане на изключения, съгласно чл.42 от Методиката.

В резултат от извършената проверка **не се налага** необходимостта от планиране на нови изключения по чл.156е от Закона за водите. Подробна информация от извършената проверка, съгласно изискванията на методиката е представена в Приложение 5.1.2

5.2. АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ЦЕЛИТЕ ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ПОДЗЕМНИ ВОДНИ ТЕЛА

Актуализацията на целите за опазване на околната среда на подземните водни тела в териториалния обхват на ЧРБУ се извършва в съответствие с Глава десета, Раздел III на ЗВ и чл. 4, т.1, б) на РДВ. Главната цел за подземните води е постигане на добро състояние за всички 40 бр. ПВТ.

[1] „Методика за прилагане на изключенията по чл.156б – 156е от Закона за водите“

За всяко подземно водно тяло е необходимо да се спазват следните изисквания:

- Опазване на подземните води като ценен природен ресурс и основен източник на вода за питейно – битово водоснабдяване;
- Предотвратяване или ограничаване на въвеждането на замърсители в подземните водни тела;
- Предотвратяване влошаването на химичното състояние на всички подземни водни тела;
- Осигуряване на баланс между черпенето и възстановяването на подземните води, с цел постигне на добро състояние.
- Нивото на подземните води не трябва да бъде повлияно от антропогенни изменения, като пречка за достигане на екологичните цели на свързаните повърхностни води, езера и влажни зони, да оказва влияние на понижаване количеството на тези водни тела или да води до значими щети за сухоземните екосистеми, директно свързани с подземните води
- Прекратяване на значимите и устойчиви тенденции на увеличение концентрацията на замърсяване в резултат от човешка дейност, за да се намали трайно замърсяването на подземните води;
- Постигане и поддържане на добро количествено и добро химично състояние на подземните водни тела.

На база на общите цели са определени оперативни цели за количеството и качеството на подземните води .

По отношение на количественото състояние на ПВТ целите са следните:

- Нивото на подземните води в ПВТ да бъде такова, че разполагаемите ресурси няма да бъдат превишени от общото средно многогодишно черпене, включващо черпенето на базата на издадени разрешителни за водовземане и черпенето от кладенците за задоволяване на собствените потребности на гражданите;
- Промените в нивото на подземните води, в резултат от черпенето, няма да предизвикват временна или постоянна промяна в посоката на потока, включително на ограничени територии, които могат да доведат до:

- непостигане на целите за свързаните повърхностни водни тела;

- значимо влошаване на състоянието на повърхностни водни тела;

- значително увреждане на сухоземни екосистеми, зависещи пряко от ПВТ;

- привличане (интрузия) на солени води или други замърсени води;

- непрекъсната и ясно определена антропогенна тенденция за промяна в посоката на потока, която може да доведе до интрузия.

За втория ПУРБ (2016-2021 г.):

- 2 ПВТ са в лошо количествено състояние. В тях е установена трайна промяна в нивото на подземните води, в резултат от черпене - морска интрузия. В тези водни тела няма да бъдат постигнати заложените в първия ПУРБ цели по количество за установения срок.
- В добро количествено състояние са 38ПВТ.

По отношение на химичното състояние на ПВТ целта е ненадвишаване на:

➢ Стандарта за качество на подземните води определени в Приложение № 1 към Наредба №1/10.10.2007 г., стандарта за качество на питейните води в Наредба № 9/16.03.2001 г.

➢ стандартите за качество на замърсителите, установени в приложение I на Директивата за опазване на подземните води от замърсяване и влошаване

➢ праговите стойности (ПС) определени за всички замърсители и показатели на замърсяване, които характеризират ПВТ определени в риск да не постигнат добро химично състояние.

Целите за опазване на околната среда за подземните водни тела са определени на база конкретните параметри с концентрации на РС и средна стойност за периода (2010-2014 год.) над стандарта или праговата стойност.

Виж Приложение № 5.2 „Цели за опазване на околната среда за подземни водни тела на Черноморски район за басейново управление на водите“

5.2.2. Изключения от постигане на целите за опазване на околната среда на подземните водни тела

Изключения по чл.4 (4) от РДВ – удължаване на срока за постигане на целите

Отлагането на целите **поради естествени условия** са във връзка с незащитеността на водоносните хоризонти, уязвими на повърхностни замърсявания.

Изключенията по чл.4(4) от РДВ са приложени в следните случаи:

- замърсяването с нитрати, при което дори ако се въведе значима и бърза промяна на земеделските практики, нитратите, които вече присъстват в почвата ще продължат бавното си проникване във водоносните хоризонти през следващите години и ефекта от прилаганите (земеделски) практики ще се прояви след години;
- в замърсени места, в които обектът-замърсител (източникът) е прекратил дейността си или са изпълнени мерки за прекратяване на замърсяването, но в почвата и/или в зоната на аерация са налице повишени концентрации на съответните замърсяващи вещества (бивши и настоящи промишлени площадки, складове за пестициди, други земи, в които мониторингът на почвите в предходни години е показал повишени концентрации на определени вещества, а през последните години не показва замърсяване, което е знак че замърсяването вече е в зоната на аерация на водоносния хоризонт и др.).

- дифузно локални замърсявания от съществуващи не регламентирани сметище от миналия век и сезонно лятно отглеждане на животни- замърсяване от органичен произход.

- Необходим е продължителен период за изпълнение на мерките относно дифузното замърсяване от селското стопанство и техния ефект.

- Развитието на земеделието, като отглеждане на монокултури и прилагането на изкуствени азотни торови в близкото минало, предизвиква отрицателни промени в състава на почвата и съответно на водите.

- развитие на частните стопанства през последните години - зеленчукопроизводство, овощарство и използването на торове за по високи добиви увеличи постъпването на замърсители във ВХ.

- разходите за прилагането на технологии за очистване на ВТ са непропорционално високи.

За ЧРБУ са определени 9 (25%) подземни водни тела които няма да постигнат целите за **добро химично състояние** преди 2027 година;

Изключения по чл.4 (5) от РДВ – определяне на по-малко строги цели.

За някои водни тела удължаването на срока не може да доведе до евентуалното постигане на добро състояние до 2021 г. или до 2027 г. тъй като те са засегнати значително от човешката дейност или за които естествените условия са такива, че постигането на целите за опазване на околната среда по чл. 156а, ал. 1 от Закона за водите е невъзможно или икономически необосновано и когато са изпълнени следните условия:

1. екологичните и социално-икономическите нужди, осигурявани от такава дейност, не могат да бъдат осъществени чрез такива средства, гарантиращи значително по-добро опазване на околната среда при сравними разходи;

2. налице са въздействия, които не са могли да бъдат избегнати поради характера на човешката дейност или на замърсяването и са постигнати:

а) възможно най-добро екологично и химическо състояние за повърхностни води;

б) възможно най-малки промени в доброто състояние на подземните води;

3. не настъпва по-нататъшно влошаване в състоянието на водите в засегнатото водно тяло;

За ЧРБУ са определени 7 подземни водни тела (18 %) които няма да могат да постигнат целите за добро химично състояние.

По-малко строги цели са приложени за подземни водни тела, за които по данни от мониторинга в периода 2008-2014 г. са показвали лошо химично състояние без тенденция за подобряване. Също така това са незащитени водоносни хоризонти, като територията над тях се използва за земеделие. Мерките за прилагане на добри земеделски практики не биха имали необходимия ефект за бързото намаляване на концентрациите на нитрати и фосфати в подземните води.

По малко строги цели са приложени и за подземни водни тела в които има установена морска интрузия. Тя е възникнала в резултат на естествен процес в крайбрежни водоносни хоризонти, които са в хидравлична връзка с морска вода.

Подробна обосновка на установените участъци с морска интрузия е направена в Раздел 4 т.4.2.4.3. Обща оценка на химичното състояние на ПВТ тест: Морска интрузия.

5.3. АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ЦЕЛИТЕ ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ЗОНИТЕ ЗА ЗАЩИТА

Опазването на водите в зоните за защита осигурява развитието на водните екосистеми и свързаните с тях сухоземни екосистеми и цели да се съхрани и опази биоразнообразието, чрез защита на местообитанията и ландшафта, както и да осигури вода за питейно-битови нужди на населението с необходимото качество и количество.

За тези територии и зони се определят специфични изисквания към състоянието на водите, които трябва да се постигат и/или поддържат, поради характера на защитената територия или биологичното разнообразие. Опазването на природата в защитените територии има предимство пред другите дейности в тях.

Определени са следните цели за опазване на водите в зоните за защита:

- За зони, обявени по Натура 2000 - осигуряване на развитието на водните екосистеми и свързаните с тях сухоземни екосистеми;
- За уязвими зони - намаляване и/или предотвратяване замърсяването с нитрати;
- За чувствителни зони – намаляване на замърсяването с биогени;
- Зони за извличане на вода за човешка консумация - недопускане постъпването на
- замърсители във водоизточниците;
- Зони за къпане - намаляване замърсяването на крайбрежните морски води и осигуряване на благоприятни условия за рекреация;
- Зони за развъждане на риби и черупкови организми - намаляване замърсяването на водите и осигуряване на благоприятни условия за развитие на тези организми.

В Приложение 5.3. са представени определените *„Цели за опазване на зони за защита на водите, свързани с воднозависими видове и местообитания“*

Екологичните цели за зоните за защита на водите по чл.119а, ал.1, т.1 – 4 се определят съгласно одобрения общ „подход за определяне/актуализиране на зони за защита на водите и техните екологични цели, съгласно чл.119а, ал.1, т.1-4 от Закона за водите”. Екологичните цели за зоните за защита на водите, свързани с воднозависими видове и местообитания (чл.119а, ал.1, т.5) се определят съгласно изискванията на одобрения общ подход „Критерии и подходи за определяне на зони за защита на водите и техните цели, свързани с воднозависими видове и местообитания”[2]

За постигане на целите за повърхностни и подземни води и в зоните за защита на водите е разработена Програма от мерки, подробно представена в Раздел 7 на Плана.

[2] http://www5.moew.government.bg/wpcontent/uploads/filebase/Water/PURB/Podhodi/SWB_ZZV_celi_Natura_2000_ZT.pdf